

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis in genere; de Baptismo, de Confirmatione, Eucharistia, Sacrificio Missæ; Constitutionem Innocentii XII. super celebratione Missarum, variaque alia decreta

Genet, François

Parisiis, 1703

Caput VIII. De speciebus Sacramentalibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40834

De Sacram. Euchar. Cap. VIII. 165

esse dicimus, ut magnus, aut parvus est, quod ad quantitatem pertinet, sed ut substantia est. Substantia enim Panis in Christi substantiam, non in magnitudinem, aut quantitatem, convertitur. Nemo verò dubitat substantiam aquæ in parvo, atque in magno spatio contineri: nam & aëris substantia, totaque ejus natura sic in parva ut in magna aëris parte, itemque tota aqua natura non minus in urnula, quàm in flumine insit, necesse est. Cum igitur Panis substantia Corpus Domini succedat: fateri oportet ad eundem planè modum in Sacramento esse, quo modo Panis substantia ante consecrationem. Ea verò utrum sub magna, an sub parva quantitate esset, nihil ad rem omninò pertinebat.

char. Sacram.
num. 43.

Unde ut ait sanctus Augustinus relatus in Canone, *Singuli accipiunt Christum Dominum, & in singulis portionibus totus est: nec per singulos minuitur, sed integrum se præbet in singulis.*

Can. Singuli
De Consecr.
dist. 2.

CAPUT VIII.

De speciebus Sacramentalibus.

Quæst. 1. **Q**UID sunt species Sacramentales?

Resp. Nihil aliud per species Sacramentales significatur, quàm accidentia Panis, & vini, quæ remanent post consecrationem, cujusmodi sunt figura, color, odor, sapor, & similia; & hoc est quod Theologi, post Magistrum sententiarum, appellant Sacramentum tantum.

Quæst. 2. Quid est illud quod vocant Sacramentum tantum; Sacramentum, & rem

Sacramenti, & tandem rem, & non Sacramentum?

Magister sentent. in 4. dist. 8. *Resp.* Sic clarè à Magistro sententiarum explicatur cùm ait, *Sunt ergo hic tria distinguenda; unum, quod tantum est Sacramentum: alterum quod est Sacramentum & res: & tertium, quod est res, & non Sacramentum: Sacramentum & non res est species visibilis Panis & vini; Sacramentum & res, Caro Christi propria & sanguis; Res & non Sacramentum, mystica ejus Caro, vel potius ipsa gratia quæ confertur.*

Id igitur quod est in Eucharistia Sacramentum tantum, est species Panis, & species vini, quia definitio Sacramenti quæ est, ut sit invisibilis gratiæ visibilis forma, optimè competit ipsis speciebus Panis, & vini: sunt enim visibilis forma, invisibilis gratiæ; putà tam Corporis, & sanguinis Christi, quàm gratiæ Sacramentalis, quia Corpus mysticum efficitur unum ex multis membris, sicuti Panis ex multis granis. Res tantum, est gratia, quæ sumentibus ipsam Eucharistiam confertur, est enim res significata, & non significans. Corpus & sanguis sunt res, & Sacramentum; res scilicet, quia significantur per species, & per consecrationem perficiuntur; Sacramentum autem, quia Corpus Christi quatenus sub eisdem speciebus velatur Corpus mysticum representat gratiam, quæ in alimentum Corporis mystici confertur.

Quæst. 3. Accidentia Panis, & vini subsistent-ne absque subjecto in Eucharistia?

Resp. Constat ex autoritatibus inductis ad ostendendum substantiam Panis, & vini non amplius in Sacramento remanere post consecrationem, accidentia Panis, & vini ex seipsis subsistere, & absque subjecto contra naturæ

De Sacram. Euchar. Cap. VIII. 167

ordinem, quia nequeunt sustentari à Corpore & sanguine Jesu-Christi. Neque etiam, ait D. Tho. 3. p. 1. Divus Thomas, est possibile, quòd Corpus Christi gloriosum & impassibile existens alteretur ad suscipiendas hujusmodi qualitates. Et ideo relinquitur, quòd accidentia in hoc Sacramento manent sine subjecto, quod quidem virtute divina fieri potest. Cùm enim effectus magis dependeat à causa prima, quàm à causa secunda; Deus qui est prima causa substantiæ & accidentis, per suam infinitam virtutem conservare potest in esse accidens, subtractâ substantiâ, per quam conservabitur in esse, sicut per propriam causam; sicut etiam alios effectus naturalium causarum potest producere sine naturalibus causis: sicut humanum Corpus formavit in utero Virginis sine virili semine.

D. Tho. 3. p. 1. q. 77. art. 1. in corp.

Cujus rationem affert sanctus Basilius dum ait: Cùm enim Deus possit plus facere, quàm noster intellectus intelligere, & intellectus intelligat accidens præter subjectum: ergo Deus potest hoc facere, quòd accidens sit sine subjecto.

S. Basilius in Hexameron,

Quæst. 4. Potest-ne convenientia quædam afferri, cur accidentia manere debeant sine subjecto in Sacramento Eucharistiæ?

Resp. Sanctus Thomas hanc egregiam adducit rationem, dum ait: Accidentia sine subjecto in Sacramento existunt, ut fides locum habeat, dum visibile invisibiliter sumitur sub aliena specie occultatum & sensus à deceptione immunes reddantur, qui de accidentibus judicant sibi notis: Et ita per cognitionem horum accidentium fidem nostram excitemus, qua docemur Corpus Christi Domini verè sub his accidentibus contineri.

S. Th. Opusculo 75.

Quæst. 5. Quando nam Corpus Christi Do-

mini definit esse sub speciebus Sacramentalibus ?

D. Tho. 3. p.
q. 77. art. 4.
in corp.

Resp. Sic respondet Divus Thomas : Cùm Corpus Christi & sanguis succedant in hoc Sacramento substantia Panis & vini ; si fiat talis immutatio ex parte accidentium quæ non suffecisset ad corruptionem Panis & vini ; propter talem immutationem non definit Corpus & sanguis Christi esse sub hoc Sacramento , sive fiat immutatio ex parte qualitatis , putà cùm modicum immutatur color aut sapor Panis vel vini ; sive ex parte quantitatis , sicut cùm dividitur Panis aut vinum in tales partes , quòd adhuc in eis possit salvari natura Panis aut vini . Si verò fiat tanta immutatio , quod fuisset corrupta substantia Panis & vini ; non remanent Corpus & sanguis Christi sub hoc Sacramento : & hoc sive ex parte qualitatum , sicut cùm ita immutatur color & sapor , & alia qualitates Panis & vini , quod nullo modo possit compati naturam Panis aut vini : sive etiam ex parte quantitatis , putà si pulverisetur Panis , vel vinum in tam minutas partes dividatur , ut jam non remaneant species Panis vel vini .

Quest. 6. Species Sacramentales possuntne corrumpi , & inservire generationi alicujus substantiæ ?

Resp. Certum est , atque experientiâ compertum , multa sæpè ex Eucharistia generari ; patet enim ad sensum ex speciebus nimio humore corruptis , vel morâ diuturniore servatis , vermes generari , easque combustas in cinerem redigi , efficique acetum ex vino . Quod quomodò fieri possit , ostendit Divus Thomas his verbis ; Species Sacramentales retinent idem esse quod prius habebant substantiâ Panis & vini existente : & ideo sicut esse horum

D. Tho. 3. p.
q. 77. art. 3.
in corp.

De Sacram. Euchar. Cap. VIII. 169

horum accidentium corrumpi poterat, substantiâ Panis & vini existente: ita etiam potest corrumpi, eâ substantiâ abeunte: Quoniam Corpus Christi Domini huic substantiæ succedens, id omne præstat, quod præstaret talis substantia si permansisset.

Major est difficultas concipiendi quomodo ex speciebus Sacramentalibus, quæ sunt in hoc Sacramento sine substantia, generari possit alia substantia, quod etiam explicat sanctus Thomas loco citato. *Videtur dicendum, inquit, quòd in ipsa consecratione miraculosè datur quantitati dimensivæ Panis & vini, quod sit primum subjectum subsequentiæ formarum: hoc autem est proprium materiæ. Et ideo ex consequenti datur prædictæ quantitati dimensivæ omne illud quod ad materiam pertinet: & ideo quidquid posset generari ex materia Panis vel vini, si adesset, totum potest generari ex prædicta quantitate dimensivæ Panis vel vini, non quidem novo miraculo, sed ex vi miraculi prius facti.*

S. Th. art. 5.
in corp. ibidem.

Sensus ergo Divi Thomæ est, quòd quia per consecrationem datum est quantitati supplere vices materiæ primæ, quantum ad omnia, quæ in instans generationis antecedunt, ita ut formas accidentales, & omnes dispositiones ad novam præparantes recipere queat: ideo Deus, introducta ultima dispositione, materiam primam producit in ipso instanti generationis novæ formæ, quæ tamen ex sinu materiæ, vi agentium naturalium dicitur educi, quatenus vi ultimæ dispositionis ab agente naturali inductæ, materia à Deo producta talem, & non aliam recipit formam; nec est necesse, quod materia ad recipiendas novæ formæ dispositiones, tempore præcesserit novam formæ introductionem, modo in sui vices

gerente quantitate antecesserit: cum enim de æquipollentibus idem sit iudicium, satis est, ut quantitas officia materiæ supplens, toto tempore instans generationis antecedente, sub novæ formæ privatione præcesserit.

Porro Deus materiam in ejusmodi generationibus connaturaliter substituit, utpotè qui ad exigentiam causarum naturalium eam subministrat; statim enim atque dispositiones ad novam formam positæ sunt, exigunt causæ naturales eam formam introduci, ad quam dispositiones per se sunt institutæ: forma verò cum introduci non possit nisi in materiam, nec materia vi agentium naturalium produci possit; idcirco ad generalem totius Orbis provisorem attinet, causarum secundarum exigentiam supplere, ac convenientem proinde materiam mox educendæ formæ supponere; sicut animam rationalem ad exigentiam organicæ materiæ creat.

Hinc sequitur species Sacramentales posse nutrire, quoniam quidem cibus non aliter nutrit, quàm per sui conversionem in substantiam ejus qui alitur; proindeque cum species Sacramentales, ut diximus, converti possint in substantiam, quæ generatur ex his speciebus, possunt etiam converti in substantiam Corporis humani.

